

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 582

המאור שבת אורה

פקודי-החודש

אזהרה חמורה! העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיודעים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.
לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

שח רבי משה מרדכי שוליינגר זצ"ל על שיחה שנשא מורו ורבו רבי יחזקאל אברמסקי והתברר שאכן היו הדברים במקומם, והועילו מאוד אותם דיבורים שדיבר רבי יחזקאל: סיפר לי פעם רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל בתחילת התייסרות ה"כוללים" בערי השדה והמושבות על ידי "התנועה להפצת תורה", וביקשו פעם מרבי יחזקאל, לבוא לאחד הכוללים בעיר- שדה אחת, ולומר שיעור לפני האברכים. ואמר לי רבי יחזקאל, זצ"ל בזה הלשון: נענית להם לבקשתם. הם חשבו שעיקר כוונתי להגיד שיעור לפני אברכי הכולל, אבל אני כוונה אחרת היתה עמדי. באתי לכולל, אמרתי לפניכם שיעור, ואחר כך המשכתי לאמר: אסביר לכם! לא בשביל לומר לפניכם חידושי תורה שלי הטרחתי את עצמי בזקנתי המופלגת לבוא לפניכם. אין אתם זקוקים לחידושי תורה שלי. ב"ה אתם בעצמכם לומדים היטב ויודעים לחדש בתורה. אלא לשם מה באתי אליכם? לבקש מכם דבר אחד: שלא תכנסו להרב של הישוב הזה לדבר אתו בלימוד. הוא רב מורה הוראה מומחה בעבודת-הקדש שלו, אבל לא הסכין לדרך-הלימוד שקבלתם אתם בישיבות. אם תכנסו אליו לדבר אתו בלימוד בריתחא דאורייתא בסגנון הלימוד שלכם — עלולים אתם ח"ו לגרום לו בושה וחלישות-הדעת, ואסור לגרום בושה וחלישות-הדעת לשום יהודי, וכל שכן להרב, שהוא נושא את הענינים התורניים בישוב זה, והרבה הרבה חייבים להזהר בכבודו, הן לכבדו ביניכם לבינו, והן לכבדו ולדומם את קרנו לעיני עדתו. אבקש מכם לשים לב לדברים הללו שאני אומר לכם, שהם יותר חשובים בעיני מהחידושי תורה שאמרתי לפניכם! ולשם כך באתי אליכם!... (פניני רבי יחזקאל)

בשיחותיו של רבי משה אהרון שטרן זצ"ל משגיח בישיבת קמניץ, הרבה להאריך איך מוטל על האדם לחשוב איך משיבים לחבירו, והעיקר לעשותו בחכמה גדולה, שכל יפגע חבירו גם מקבלת הטובה. סיפר על המשגיח רבי אליהו דושניצער זצ"ל מפתח תקוה, שלידי הישיבה היה צריך עזוב של אדם זקן, עני וחולה, ובסמוך לצריך צמח עץ איקליפטוס ענקי. עם הגיע חג הסוכות, היו באים ילדים ותולשים ענפים עבור סכך לסוכה. הזקן הנ"ל היה יוצא מגדרו, ורץ אחרי הילדים להבריח אותם. התרגוזה היתה פוגעת בבריאותו. מה עשה רבי אליהו דושניצער זצ"ל? קשה להאמין, אבל זו היתה המציאות: ברוב צדקתו ובטוהר לבו הרחום — היה נכנס לזקן הנ"ל כבר בהתקרב היום הקדוש, יום הכיפורים, וקונה אצלו את העץ ומפקידו, והדוויח בזה כמה מצוות נשגבות בבת אחת: קודם כל, נתן לאותו זקן כסף, כדי שיוכל להכין לו את צורכי החג. שנית, מנע ממנו את ההתרגוזה — ושמר על בריאותו. ואחרון-אחרון, דאג שבני ישראל לא ייכשלו בסכך נזול, הפוסל את הסוכה. (המשגיח דקמניץ)

עד כמה ענק היה, האדמו"ר רבי יעקב יוסף ווייס זצ"ל מספינקא, בחסד, מצביע המעשה המופלא הבא שסופר על ידי בעל המעשה: לאחר שהות ממושכת בארץ ישראל שב האדמו"ר לביתו שבברוקלין, בהיותו בשדה התעופה הבחין ביהודי מבוגר הממדר בבכי, האדמו"ר רבי יעקב יוסף, גיגש אל היהודי כדי לברר על מה הבכייה והאם יוכל להיות לעזר. סיפר היהודי לאדמו"ר שבבואו לשדה התעופה ביקש לקנות דבר מה והנה גילה כי צרור כספו בו היה כל רכושו נעלם ואיננו, ועתה אינו יודע אנה הוא בא. אמר לו האדמו"ר שלפני זמן מועט מצא במקום צרור כסף, אך תחילה רוצה לשמוע סימנים כדי שיידע האם הצרור ש"מצא" הוא אכן אותו צרור שאבד. עמד היהודי ומנה לפני האדמו"ר את הסימנים, כמה שטרות של מאה דולר היו בו וכמה של חמישים וכן הלאה, ומיד התבהרו פניו של האדמו"ר זצ"ל ואמר: הסימנים תואמים, זהו אכן הצרור שמצאתי. פירש האדמו"ר לצדדין, והכין צרור כסף בדיק כפי הסימנים שמסר והביאו ליהודי שלאושרו לא היה קץ. סיפור המעשה לא היה נודע לעולם, אלמלא קיבל היהודי הודעה טלפונית שאבדתו נמצאה, רק אז הבין שהאדמו"ר הוציא כסף מכיסו כדי לגמול עמו חסד, חסד של אמת. (אורחן של ישראל)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה מוֹבֵא בַּמִּדְבָּר שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲשׂוּרָה בְּמִשְׁה רַבִּינוּ בַּעֲנִינֵי נִדְבוּת הַמִּשְׁכָּן, לִכְן הִצְרִיךְ מֹשֶׁה לַעְרוֹךְ לִפְנֵיהֶם אֶת-פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן וְלִהְיוֹת לָהֶם חֲשׁוֹן מְדוּקָדֵךְ שֶׁכָּל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנֵּיץ בְּשִׁלְמוֹת לְמִלְאכַת הַמִּשְׁכָּן. וְתוֹמָה אִיךָ עָלָה עַל דַּעְתָּם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲשׂוּרָה כֹּה־, וְכִי לֹא יֵדְעוּ שֶׁמֶשֶׁה רַבִּינוּ בִּזְלָתוֹ, הָאֵם לֹא רָאוּ שְׂבוּמָן יִצְיָאָת מִצְרַיִם, כְּשֶׁכֻּלָּם הָיוּ עֲסוּקִים בְּבִית מִצְרַיִם, לֹא נִתְעַסַּק מֹשֶׁה רַבִּינוּ כָּל־לִבָּם בְּכֹה־אֵלָּה אֲלָא עֵסֶק בְּמִצְוֹת הָעֲלִיָּה אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְיֵשׁ לִמֹּר שְׂכוּנָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי יֵשׁ כֵּאֵן, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵדְעוּ וְהִבִּינוּ שֶׁהַמִּשְׁכָּן מוֹקֵם כּוֹלֵל מִתְרוֹמֹתֵיהֶם, אוֹלָם תְּרוּמָה שְׁלֹא נִתְּנָה בְּלִב שְׁלֹם וּבְכוּלָּהּ זָכָה לֹא תוֹכֵל לְהִכְלִיל בְּבִינֵי הַקְּדוֹשׁ. מִשּׁוֹם כֵּךְ הָיוּ רַבִּים שֶׁהִרְהוּ לַעֲצָמָם, מִי יוֹדֵעַ אִם הִתְרוּמָה שְׁנֵתִי נִכְנָסָה וְנִכְלָלָה בְּבִינֵי הַמִּשְׁכָּן, לִכְן בָּאוּ כֻּלָּם אֶל מֹשֶׁה רַבִּינוּ לְבִדּוֹק וּלְבַרֵּר אִיזָה מִן הִתְרוּמוֹת נִתְּרוּ לֹאֵל כָּל שִׁימוּשׁ, וְלֹא נָחָה דַּעְתָּם עַד שֶׁעָרַךְ מֹשֶׁה רַבִּינוּ לִפְנֵיהֶם אֶת הַחֲשׁוֹן הַמְּדוּקָדֵךְ וְהוֹכִיחַ לָהֶם כִּי כָּל הִתְרוּמוֹת נִכְלָלוּ לְבִנְיַת הַמִּשְׁכָּן וְלֹא נִתְּרָה מֵאוֹם לֹאֵל שִׁימוּשׁ. (האדמו"ר מראדומסק זי"ע בעל ה"תפארת שלמה)

בַּקֵּץ לְגִלְגָּלֶת מִחֲצִית הַשָּׁקָל בְּשָׁקָל הַקֹּדֶשׁ לְכָל הָעָבֵר עַל הַפְּקָדִים מִבֵּין עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְחֲמִשָּׁה מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים וְיָהִי מֵאֵת כֶּכֶר הַכֶּסֶף לְצִקָּתָא אֶת אֲדָנִי הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֲדָנִי הַפְּרִכָּת מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַכֶּכֶר כֶּכֶר לְאֶדָּה: ה"חֲפֶץ חַיִּים" זצ"ל בַּסְּפָרוֹ "חֻמַּת הַדֵּת" לִמְדָה מֵאֵן יִסוּד גְּדוֹלָה, הִנֵּה אֲדָנִי הַקֹּדֶשׁ, מְחֻזָּקִי הַמִּשְׁכָּן, שְׁעָלֵיהֶם עוֹמֵד כָּל הַמִּשְׁכָּן, הִיוּ צָרִיכִים לְבֹא מִכָּל יִשְׂרָאֵל בְּשׂוּוֹה, וְלֹא כְּשֹׂאֵר כָּל־הַמִּשְׁכָּן, וְעַתָּה הִדְבַּר, כִּיֵּן שֶׁהַמִּשְׁכָּן עוֹמֵד עֲלֵיהֶם רָצָה הַקִּבְיָה שִׁבֵּא דְבַר זֶה מִכָּל יִשְׂרָאֵל בְּשׂוּוֹה, כִּדִּי שְׁתַּהֲיָה הַזְּכוּת לְכָל יְהוּדִי וְיְהוּדִי בְּהַעֲמַת הַמִּשְׁכָּן. כּוֹתֵב ה"חֲפֶץ חַיִּים" זצ"ל, אֵף לַעֲנִינֵי הַחֻזָּקָה תוֹרָה וּבְדוּמָה, צָרִיךְ שְׁלֹכֵלֵם יִהְיֶה חֶלֶק וְשׁוֹתָפוֹת בּוֹה. כָּל יְהוּדִי מִצְוָה לְהַחֲזִיק אֶת יְדֵי לִמְדֵי הַתּוֹרָה, בֵּין מִי שְׁלֹא זָכָה לְלַמֵּד בְּעַצְמוֹ, שְׂכָאֲשֶׁר זָכָה הוּא לְהַחֲזִיק תוֹרָה אוֹמְרִים עָלָיו חוֹזֵל שְׁעָלָיו נִאֲמַר "בֵּרוּךְ אֲשֶׁר יָקִים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת", וּבֵין מִי שְׂזָכָה בְּעַצְמוֹ לְלַמֵּד תוֹרָה וּלְלַמֵּד, לֹא דִי לוֹ בִּכְךָ, אֲלֵא אִם יֵשׁ בִּידוֹ לְהַחֲזִיק יְדֵי לִמְדֵי תוֹרָה מְחֻיָּב הוּא בְּכָךְ, וְאִם אֵינוֹ מְחֻיָּב אוֹמְרִים עָלָיו חוֹזֵל אֶת הַפֶּסֶק "אֲרוּרֵךְ אֲשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת". בִּיּוֹצֵא בּוֹה, נִהַג הַחֲפֶץ חַיִּים אֵף לַעֲנִינֵי בְּנֵיִת מוֹסְדוֹת לְקוֹדֶשׁה, כְּאֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לְבָנוֹת בְּנֵי לְבִית הַכִּנְסַת מִסִּים, בֹּא עֲשִׂיר וְנָדִיב מוֹפֵלֵג כְּשִׁבְרִצּוֹנוֹ לְהִרְמֵם בְּעַצְמוֹ וּלְבַדּוֹ אֶת כָּל הַבְּנִי, אֵךְ הַחֲפֶץ חַיִּים מֵיָאֵן וְאִמֵּר שֶׁצָּרִיךְ שֶׁהַבְּנִי יִבְנֶה עַל יְדֵי הַשְׁתַּתָּפוֹת כֻּלָּם, כִּדִּי שְׁלֹכֵלֵם יִהְיֶה חֶלֶק בְּבִינֵי עוֹד אִמֵּר ה"חֲפֶץ חַיִּים" זצ"ל, כְּאֲשֶׁר נִפְטַר הַגָּדִיב הַנּוֹדֵעַ ר' שְׁמֵעוֹן זָאָב רוֹטְשִׁילֵד, אֲשֶׁר הָיָה יוֹדֵעַ בְּגִידוּתוֹ וּבִאֲהַבְתּוֹ לְתוֹרָה וּלְחֻכְמֵי הַתּוֹרָה, לְכֹאֲרָה הָיָה נִרְאָה שִׁישְׁאִיד בְּצוּאוֹתָיו מֵלִיזֵן רוֹבֵל לְהַחֲזִיק תוֹרָה, אֵךְ מִשְׁמִים עִכְבּוֹ וּמִנְעוֹ דְבַר זֶה כִּדִּי שֶׁאֵף לַעֲנִינִים וְהַפְּשׁוּטִים יִהְיֶה חֶלֶק בְּהַחֲזִיק הַתּוֹרָה, כִּי אִם רוֹטְשִׁילֵד הָיָה תוֹרֵם לֹא הִיוּ נִזְקָקִים לְכָל הַתְּרוּמוֹת הַקִּטְנוֹת, וְהַחֲזִיק הַתּוֹרָה צָרִיכָה לְהַעֲשׂוֹת בְּשׁוֹתָפוֹת כֻּלָּם כִּדִּי שְׁלֹכֵלֵם יִהְיֶה חֶלֶק וְזָכוֹת בְּתוֹרָה. (אורחן של ישראל)

וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמִּלְאכָה וְהָנָה עָשׂוֹ אֶתֶּה כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' בֶּן עֲשׂוֹ וַיִּבְרָךְ אֹתָם מֹשֶׁה: רַבִּי יִחְזָקָאֵל סָרְנָא זצ"ל הֵעִיד: הִנֵּה מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן הָיָה רִצּוֹן גִּילְיָיִם שֶׁל אֲהַבַת ה' נְדִיבוּת לֵב וְחֻכְמָה נִשְׁגָּבָה, כֻּלָּם מַעֲלִוֹת עֲלִיּוֹנוֹת אֲשֶׁר בָּגִינִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְהִשְׁרָאֵת הַשְׂכִּינָה בְּמִשְׁכָּן. אֵף עַל פִּי כֵן, מִשְׁנַסְתִּימָה הַמִּלְאכָה וּבִאֲהַב הַתּוֹרָה לְשַׁבַּח אֶת הַמִּתְנַדְּבִים וְעוֹשֵׁי הַמִּלְאכָה, לֹא מִצָּאָה לְנִכּוֹן לְצִיָּין אֶת מַעֲלַת נְדִיבוּתָם אוֹ חֻכְמָתָם הַגְּדוֹלָה, אֲלֵא רַק שֶׁעָשׂוֹ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה. הָרִי לָנוּ שֶׁהַעֲשִׂיָּה "כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה'", הִיא מַעֲלָה הָעֲלִיוֹנָה הָעוֹלָה עַל כָּל מַעֲלֹת הָאֲחֵרוֹת, וְאִילוֹ כָּל מַעֲלֹת הָהֵן הֵינָן רַק כְּאִמְצָעִי לְהַגִּיעַ עַל יָדָן אֶל תְּכֵלֶת כָּל מַעֲלֹת - עֲשִׂית מִצְוֹת ה' כְּאִמְרָה, "כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה'". (פנינים משולחן נבוה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

רבי אהרן קוטלר זצ"ל ראש ישיבת ליקווד בארה"ב, אמר במליצה על מי שמדבר שלא לענין בלימוד תורה, "שהוא מדבר כמו שיכור טורקי", וביאר את דבריו: שיכור, הרי לא מבין מה שמדבר, אבל השומעים מבינים אותו, טורקי הוא מבין מה שמדבר, אבל השומעים לא מבינים אותו, שיכור טורקי, לא הוא מבין מה שמדבר, ולא השומעים מבינים מה שהוא מדבר..

(ברכת חתנים)

"ענין של טעם"

הטעם שאמרו חז"ל כל המצוות מברך עליהן "עובר לעשייתן", (לפני עשייתם) כדי שיתקדש בברכה, ויגלה דעתו ויודיע שהוא עושה מפני מצות השי"ת, ועוד כי הברכות הן מעבודת הנפש, וראוי להקדים עבודת הנפש למעלה מהמצוה שהיא עבודת הגוף. (החידושי הרישב"א)

"מפי כתבם"

לפני שנים אחדות פגשתי שתי משפחות בארה"ב. שתיהן גרו בסמיכות זו לזו, לשני האבות שלהם היה סדר יום קבוע - הם קמו לתפלה כותיקין, קבעו עתים לתורה, שלחו את ילדיהם להתחנך באותם מוסדות, ונחשבו למהדרין מן המהדרין. שתי המשפחות שלחו את בניהם ללמד באותו תלמוד תורה, ולאחר מכן גם באותה ישיבה. אך בעוד בן אחד המשיך ללמוד ונעשה רב, הבן השני בהיותו בן עשרים, התנצר והתחתן עם גויה. פגשתי את הוריו של אותו נוצרי. אי אפשר לתאר את גודל שברם - בנם היחיד בנד בעמו, "כבוד הרב", הם שאלו, "אמר לנו, מדוע בן השכנים יצא רב צדיק, ובנו התנצר? הלא שניהם עברו, לכאורה. את אותו מסלול חיים?"... "אני חושב שאני יודע את הסיבה", אמרתי להורים, "הקשיבו ואמרו לי אם אכן, כך התנהל סדר יומכם". בכל יום - פגיתי לאב - קמת בחמש לפנות בקר. מרבר במשימה קשה ביותר - לפעמים רק בחמש אנו מצליחים להרדם, אולם למרות הקשי הצלחת להתגבר כארי ולקום. והנה, הבן שלך, שהבחין בכך שאל: "אבא, למה אתה קם?"... "מוכרחים לקום", השבת לו, "מה אפשר לעשות? כפרת עוונות..."... סוכות הגיע, אתה מעולם לא אהבת לדפק מסמרים, אבל כעת "מוכרחים, אין ברירה", אתה נוטל פטיש, כלי עבודה, עוזב את היילה המפארת - והופך למנהל משק... בברכות השנים פתח הילד לעצמו תאוריה שטענה: "אבא שלי מסכן... כל דבר הוא מוכרח לעשות..."... ובעקבות זאת החליט "אצלי הכל יהיה שונה. אני לא אהיה מוכרח לעשות כל כך הרבה דברים". ואכן, ברגע הראשון שבר הכלל - הוא זנח אחריו את כל התורה והמצוות והתנצר. בבית הסמוך, בבית השכן, התנהלו הענינים באופן שונה לגמרי: "אבא, למה אתה קם כל כך מוקדם?"... התענין הבן, למראה אביו המשכים בחמש לפנות בוקר. ואביו, כשחיוך על שפתיו משיב לו: "אני קם כדי לעבד את ה'! אשרי שזכיתי לכך..."... הוא רוכן אל בנו ולוחש לו: "אתה יודע, שבעוד רגעים אחרים יש לי פגישה עם האלוקים..."... ואכן, יש המחכים לרגע שבו ילכו לישון, ואילו הצדיק מחכה כל הזמן לרגע שבו יוכל לקום לעבודת הבורא. עיניו של הבן הקטן מתעגלות בתדהמה. "אבא, קח גם אותי!!", הוא מפציר. וכך בכל המצוות מה ההבדל? - סימתי ואמרתי לאב השבור שמולי. אתה אמרת לבנך: אני מוכרח לעשות את זה - ולכן הבן זרק את הכל. השני אמר לבנו: אני אוהב לעשות את זה - ולכן בנו נהיה רב צדיק. הקב"ה בורק את הדרך שבה אנו מקימים את המצוות שנתן לנו: עם חיוך, או עם "חוסר חשק", והדרך הזו היא בעלת השפעות רבות ארוכות טווח.

(מכתב אודיבי נסים נ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שבזמן הזה, ישראל שהוא בכור, יכול לעשות דבר ששיך ללוי?

תשובה: בנשילת ידים של נשיאת כפיים של הכהנים, כשאין לוי, ישראל בכור פטר רחם שגם הוא קדוש קצת, יטול את ידיהם של הכהנים

(. מסנה בדרה ק"ח ט"ב)

כאשר יעשה ביום השבת ויצא וסגר את השער אחרי צאתו... בספר "המגיד מדבר" (מתורגם מאנגלית) מביא הרב פסח י. קראהן שליט"א את סיפורו של ראש ישיבת "עמק הלכה" שבבורו פארק, רבי טוביה גולדשטיין זצ"ל. בשנת תש"ג היתה מלחמת העולם בשיאה, ובמחנות העבודה שברוסיה הוגברה העבודה. במחנה העבודה שבו היו אסורים ר' טוביה ועד אחד עשר בחורי ישיבה, הוגברה העבודה. אם עד אז הצליחו להימנע מעבודה בשבת, הרי שעתה אחרי פלישת הגרמנים לרוסיה, הוכרחו הבחורים לעבוד גם בשבת. באחת השבתות הורה להם המפקד לזכות עצים בחלקה מסוימת, לקצץ הענפים ולהוריד את כל הקורות, גדרות וקטנות, אל הנהר. משם היו נשלחות על ידי זרם הנהר, אל המרכז התעשייתי לייצור מטוסים. לאחר מתן ההוראות הסתלק המפקד מהמקום, והבחורים שסברו שנסארו ללא השגחה ניסו לצמצם את חילול השבת. הם עשו זאת על ידי הסתמכות באופנים המקילים את חומרת האיסור. שמי שלא ידע בהלכות שבת היה חושב שהם עושים את עבודתם בהתרשלות מכוונת. לפתע הופיע המפקד וצעק עליהם על שהתרשלו בעבודתם. שיחקתם משחקים! הבטתי עליכם כל הזמן וראיתי שהנכם עושים צחוק מהעבודה! כך אמר. כאשר שבו לעת ערב לביקתתם, הוזנקו לפתע ממיטותיהם ונקראו להתאסף באולם המרכזי של המחנה. בהגיעם לאולם הופרדו הבחורים משאר האסירים אשר כונסו גם כן באותו אולם, ומיד הבינו שהובאו לכאן בעקבות תלונה של המפקד על "התרשלותם" בעבודה. ואכן, חששם התאמת כאשר חמישה מפקדים חסונים התישבו במקום מכובד, ומולם נעמד המפקד כשפניו מביעות ארשת לגלוג של נקמה. אז פער המפקד פיו ואמר ל"שופטים", הנני מביא לפניכם קבוצת אנשים המחבלים במאמציו נגד האויב. בשעת חירום זו שבה עלינו להכין עצים לבניית מטוסים כדי למגר את האויב, שנים עשר צעירים אלה הציגו הצגה מגוחכת בחורשה. מצבם של בחורי הישיבה היה קשה. השופטים ביקשו מהם הסבר, וברוסית רצועה ניסו להסביר שחלילה לא חשבו לבגוד וכל מעיניהם היו הלכתיים. בתגובה אמר השופט הראשי אינני מוכן לקבל שדת משה החכמה דורשת התנהגות מגוחכת כזו. הוא האשים את הבחורים בבגידה ובריגול וציוה על שני חיילים מצוידים בכידונים לשמור על הבחורים עד להעברתם לבית הסוהר, שם הם יחכו לגזר הדין. הבחורים ישבו אחוזי אימה ואמרו וידי, כשלפתע נכנסו לאולם ששה אנשים שמדיהם העידו על השתייכותם לועדה הפנימית המרכזית של מוסקבה. הנראה היה שחמישה מתוך הקצינים ממוסדקה שמחו לאידם של הבחורים. רק קצין אחד שמר על ארשת רצינית וקפואה. בשלב מסוים הוא ביקש לשוחח עם הבחורים ביחידות, וקיבל את הרשות לכך. הקצין סימן לבחורים לבוא אחריו לחדר צדדי, וכשנכנסו כולם סגר אחריהם את הדלת "זיץ ואך", (שבו), אמר להם באידיש. הם קפאו מפחד ושאלו את עצמם שמא טומנים להם כאן מלכודת. הקצין חיך ואמר "א גוט וואך, (שבוע טוב) "אין בין א ייד" (אני יהודי). וביקש שיסבירו לו מה אירע כאן. הסבירו הבחורים באידיש כפי יכולתם שהכל נעשה רק כדי לצמצם את חילול השבת. אז סיפר להם הקצין את סיפורו: אני יהודי, אך אני גם קומוניסט, כאשר אמי שכבה לפני שנים אחדות על ערש דווי היא קראה לי וביקשה שאבטיח לה שיבוא יום ואעזור ליהודי דתי. אלו היו מילותיה האחרונות ואני הבטחתי לה, ואני מאמין שעתה נשלחתי לכאן מההשגחה העליונה, כדי לקיים הבטחתי, שכן מעולם לא ביקרנו במחנה בשעות הלילה, ועתה נקלענו לכאן רק עקב תקלה ברכב שלנו. ואז יצא החוצה כדי לסגור עליהם. הוא פנה אל המפקד ושאלו כיצד עברו עד היום? ללא דופי, השיב, וציינם לשבת. א"כ, סיכם הקצין היהודי ואמר: לא ייתכן שהם בוגדים בוודאי עשו מה שעשו משעמי דת. בהודמנות זו ביקש גם להסיר אפליה שהונהגה כנגד הבחורים במגת האוכל שלהם, לעומת שאר האסירים. דבריו התקבלו. הבחורים זוכו מאשמה ותנאייהם שופרו לאין ערוך. (ילקוט לקח טוב)

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

בהמעט האדם את דבריו ימעטו שגיאותיו. (המאירי)

החכם יודע מה שמדבר, והכסיל מדבר מה שיודע. (דברי חכמים)

הנמשך אחר החמדה מאבד את המידות הטובות שהרגיל עצמו בהן מנעוריו. (הגר"א)